

ONDERWERP
Watertoets - Schaangedennen

DATUM
13 november 2023

VAN
G.v.K.

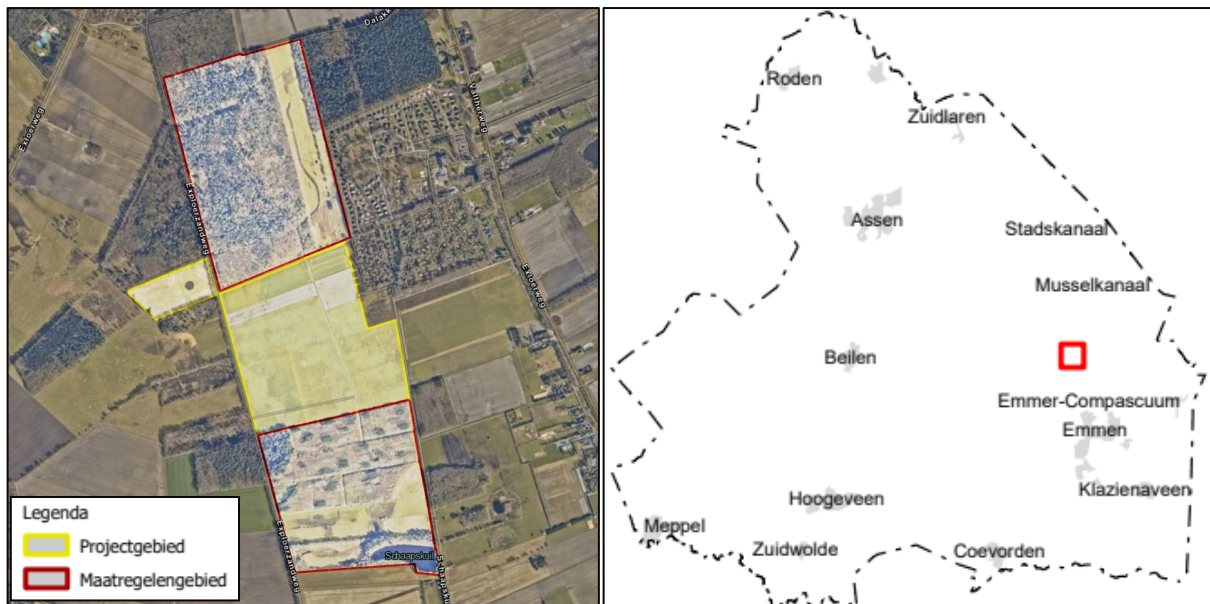
AAN
Prolander

PROJECTNUMMER
30167004

ONZE REFERENTIE
<DocId>:0.1

Inleiding

Prolander is voornemens om het agrarisch gebied Schaangedennen om te vormen tot natuur als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het projectgebied ligt tussen de Exloërzandweg en de Schaapskuilweg ten noorden van Valthe (Figuur 1). Via de digitale watertoets is het Waterschap Hunze en Aa's op de hoogte gesteld van dit plan. Hieruit volgt dat de korte procedure wordt doorlopen, deze memo bevat de uitwerking hiervan.

Figuur 1: Ligging van het projectgebied Schaangedennen.

De watertoets is een belangrijk instrument om het waterbelang in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen. Het gaat daarbij om alle waterhuishoudkundige aspecten, waaronder veiligheid, wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit en verdroging, en om alle wateren: Rijkswateren, regionale wateren en grondwater. Het is een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek brengt. In een watertoets worden de plannen getoetst aan het beleid van Waterschap en de gemeente. Het resultaat van een watertoets-traject is vastgelegd in deze watertoets. Het uiteindelijke doel van dit document is het optimaal inpassen van het watersysteem binnen het ruimtelijk plan, zodanig dat er geen sprake is van een waterhuishoudkundige verslechtering en dat voldaan wordt aan de regelgeving.

Resultaten

Waterkwantiteit

In dit hoofdstuk worden de wijzigingen op het gebied van waterkwantiteit beschreven. Het waterschap heeft als taak de zorg voor voldoende water in droge perioden als de afvoer in perioden van overvloed. Een vergrote kans op wateroverlast of watertekort dient dus voorkomen te worden. Binnen dit thema zijn, indien van toepassing, de voor dit plan gerelateerde belangen beschreven die in meer of mindere mate de waterkwantiteit beïnvloeden.

Wateroverlast vanuit het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Overtollig grond- en hemelwater dat tot afvoer komt volgt de trits; "vasthouden, bergen, afvoeren".

Verhardingstoename

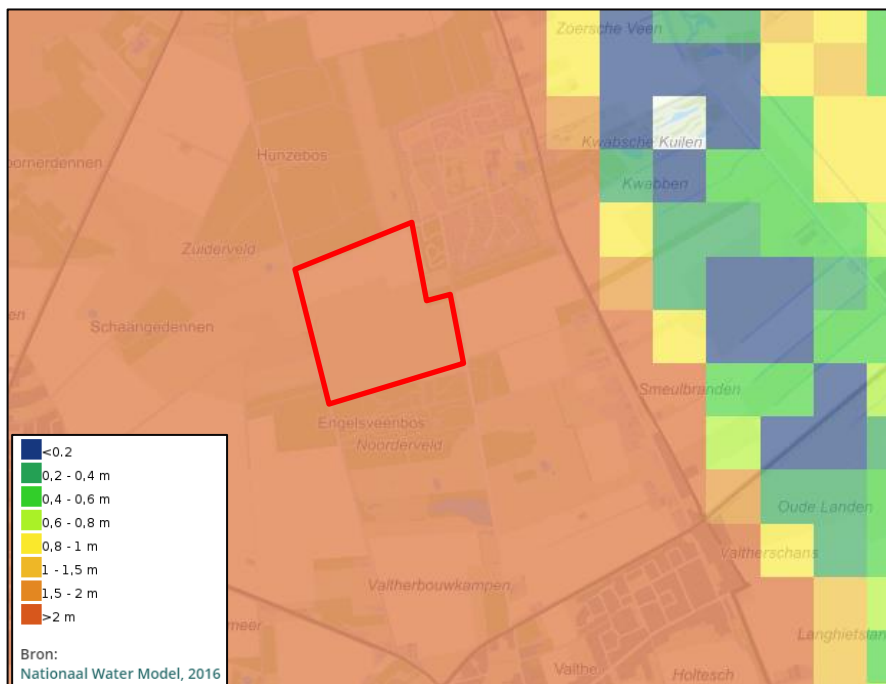
In de huidige situatie is het projectgebied volledig onverhard en bestaande uit agrarische grond. De verhardingstoename binnen het plangebied blijft beneden de compensatiedrempel van 1.500 m² in het buitengebied (Keur Waterschap Hunze en Aa's). Dit betekent dat er geen compenserende maatregelen getroffen moeten worden.

De beperkte verhardingstoename bestaat voornamelijk uit wandelpaden. Deze paden kunnen vrij afstromen naar de aangrenzende natuur, om hier vervolgens te infiltreren. Aanvullende compensatie is niet noodzakelijk.

Grondwater

Het plangebied is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied (gegevens provincie Drenthe). De grondwaterstroming is niet eenduidig te bepalen en wordt beïnvloed door de aanwezigheid van lokale watergangen en voorkeursstromingen (zoals vijvers, sloten en andere watergangen).

In de nabije omgeving zijn geen peilbuizen beschikbaar in Dinoloket. De Klimateffectatlas (Figuur 2) toont aan dat het plangebied beschikt over een diepe grondwaterstand (> 2 m beneden maaiveld). De grondwaterstand is dus geen beperkende factor voor de infiltratiemogelijkheden.

Figuur 2: Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) binnen het plangebied en omgeving (Klimateffectatlas).

Bodemopbouw

Uit het Milieuhygiënisch vooronderzoek volgt een regionale bodemopbouw met een zandige ondergrond. Tabel 1 toont de bodemopbouw en de bijbehorende formaties.

Tabel 1: Regionale bodemopbouw (Milieuhygiënisch vooronderzoek landbodem (23B1064 | 9 mei 2023)).

Bodemtraject (m -mv)	Eenheid	Bodemopbouw
0,0 – 2,0	Formatie van Boxtel	Zandige eenheid, midden en fijn zand
2,0 – 51,0	Formatie van Peelo	Zandige eenheid, midden, fijn en grof zand
51,0 – 63,0	Formatie van Urk	Zandige eenheid, midden en grof zand
63,0 – 75,0	Formatie van Appelscha	Zandige eenheid, grof en midden zand

De boorprofielen uit Dinoloket bevestigen deze zandige opbouw, maar lokaal worden er ook ondiepe (< 2 m beneden maaiveld) leemlagen gevonden. Deze lokale leemlagen zijn slecht doorlatende lagen en beperken daarmee de infiltratiecapaciteit. Daarnaast kan hier een schijngrondwaterspiegel ontstaan.

Wijzigingen in het oppervlaktewatersysteem

Het plan- en maatregelengebied van Schaangedennen ligt voornamelijk binnen het beheergebied van waterschap Hunze en Aa's en is onderdeel van de Hondsrug; een hoger gelegen grondrug die van Groningen tot Emmen loopt. Door het gebied loopt in zuid-noord-richting een hoofdwatgang met meerdere duikers die in het noorden in oostelijke richting afbuigt en afwatert op het Achterste diep of Exlosche diep, een bovenloop van de Hunze.

In de toekomstige situatie worden de volgende wijzigingen aan het oppervlaktewatersysteem aangebracht binnen het plangebied:

- De bestaande leggerwatgang zal meer gaan meanderen, dit vormt de nieuwe slenk door het plangebied.
- Er worden vier nieuwe poelen gerealiseerd.
- Een groot deel van de legger zal verontdiept worden.

Daarnaast zullen er in het maatregelengebied meekoppelkansen zijn door daar ook watgangen te verontdiepen of dempen. Bijlage A (Concept VO Schaangedennen, Maatregelen Watersysteem, Arcadis) toont een overzicht van alle wijzigingen. Het is van belang dat het bergend vermogen van het watersysteem niet afneemt op locaties waar dit tot wateroverlast kan leiden. Ook mag het doorstroomprofiel van het watersysteem niet worden gehinderd. De exacte uitwerking volgt in de fase van het waterhuishoudkundig plan. Dit plan wordt dan ook voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Waterkwaliteit

Om de waterkwaliteit te waarborgen heeft het waterschap de zorg voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water, waarin systeem-specifieke dieren en planten voorkomen. In de eerste plaats is dit van belang voor de grotere beken, kanalen en meren waarvoor binnen de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen en maatregelen zijn opgesteld voor aangewezen waterlichamen. Daarnaast is een goede waterkwaliteit van belang voor het recreatief medegebruik als zwemmen en kanoën en voor het stelsel van kleinere watgangen voor water aan- en afvoer.

Vervuiling van het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Om deze reden vraagt het waterschap op de toepassing van uitlogende materialen zoveel mogelijk te beperken en om vervuiling door bedrijfsmatige activiteiten te voorkomen. Afstromend hemelwater dat vervuult is geraakt moet zo veel mogelijk gescheiden worden afgevoerd, of moet worden gezuiverd. Dit volgt de trits; "schoonhouden, scheiden, zuiveren".

Het plangebied wordt omgevormd van agrarische grond tot natuurgebied (NNN). Hiermee zal deze aanpassing positief bijdragen aan een schoon en ecologisch gezond water. De aanpassing van agrarische grond naar natuurgebied biedt meekoppelkansen op het gebied van ecologie en biodiversiteit.

Conclusies en vervolg

De voor dit plan relevante water gerelateerde onderwerpen zijn uitgewerkt in deze watertoets. Voor de verdere procedurele afhandeling van dit ruimtelijk plan zal het bevoegd gezag (waterschap en gemeente) geïnformeerd blijven.

Uit deze watertoets volgt dat de toename in verharding beneden de compensatiedrempel blijft. Hierdoor is compensatie niet noodzakelijk, de wandelpaden zullen namelijk direct afstromen naar de aangrenzende natuur en hier infiltreren. De wijzigingen in het oppervlaktewatersysteem worden in een vervolgfase tot een waterhuishoudkundig plan uitgewerkt.

